

Nr 77.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 under utrikesdepartementets verksamhetsområde.

(1:a avd.)

Driftbudgeten.**Tredje huvudtiteln.**

1:o) **Särskilda kostnader för vissa administrativa anordningar.** I propositionen nr 62 har Kungl. Maj:t (punkt 1, s. 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 10 februari 1950) föreslagit riksdagen att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 95 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 200 000 kronor. Från detsamma bestridas kostnader för avlöningar åt tre tjänstemän jämte biträdespersonal vid delegationen hos Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete i Paris ävensom åt tre tjänstemän i utrikesdepartementet.

Den svenska kronans devalvering har medfört ökat medelsbehov med 12 000 kronor för personalen i Paris. Vidare har en förstärkning av biträdespersonalen i Paris visat sig vara ofrånkomlig; utgifterna härför under budgetåret 1949/50 ha beräknats till 22 000 kronor. Slutligen har för handläggning vid beskickningen i Washington av ärenden sammanhängande med Sveriges medlemskap i nyssnämnda organisation måst anställas en extra tjänsteman. De kostnader, som i detta sammanhang kräva täckning, beräknas uppgå till omkring 61 000 kronor.

Under budgetåret 1949/50 erfordras sålunda för nu ifrågavarande ändamål sammanlagt ytterligare 95 000 kronor.

Utskottet anser sig böra tillstyrka, att av departementschefen angivna ytterligare uppkomna kostnader, 95 000 kronor, täckas genom anslag å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Särskilda kostnader för vissa administrativa anordningar* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 95 000 kronor.

2:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplomatisk och konsulär personal m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 2—4) medgiva, att den i avlöningsstaten för diplomatisk och konsulär personal m. m. upptagna delposten till prisutjämningsstillägg må för budgetåret 1949/50 överskridas med högst 1 100 000 kronor.

Delposten till prisutjämningsstillägg, som är obetecknad, är för innevarande budgetår uppförd med 1 300 000 kronor.

I frågan om ersättning för de kursförluster, som uppkomma genom den vidtagna nedskrivningen av den svenska valutans värde, har yttrande inhämtats från de av ministern för utrikes ärendena enligt Kungl. Maj:ts beslut den 17 december 1948 tillkallade sakkunniga, vilka erhållit i uppgift att inom utrikesdepartementet biträda vid beredning av frågor rörande avlöningar till tjänstemän vid beskickningar och konsulat. De sakkunniga ha förordat, att särskild kursförlustersättning skall utgå såsom tillägg till övriga löneförmåner. De sakkunniga, som funnit, att denna ersättning bör beräknas på basis av vederbörande tjänstemans totala löneförmåner, ha dock förklarat sig anse, att fullständig kompensation för uppkomna kursförluster icke bör lämnas. Bland annat borde beaktas, att viss del av tjänstemännens avlöningsförmåner regelmässigt torde användas för utgifter i Sverige. I princip innebär de sakkunnigas förslag, att kursförlustersättningen skall beräknas efter procenttal i fallande skala på så sätt, att ersättning, som hänför sig till högre skikt av tjänstemannens årslön, förslagsvis överstigande 24 000, respektive 48 000 kronor för år, bestämmes efter ett lägre procenttal än den gottgörelse, som belöper på närmast lägre skikt. I den praktiska tillämpningen av ifrågavarande princip skulle resultatet bli exempelvis, att tjänstemän i Amerikas Förenta Stater, där valutan i förhållande till kronan stigit med 43,89 %, erhålla en ökning av sina avlöningsförmåner med 40 % å den del av lönen, som understiger eller uppgår till högst 24 000 kronor för år, med 36 % å den del av lönen, som överstiger 24 000 men icke 48 000 kronor för år, och med 32 % å återstoden. I fråga om länder, vilkas valutors värde ej stigit lika mycket i förhållande till den svenska, skulle motsvarande lägre procenttal fastställas.

I anslutning därtill beslöt Kungl. Maj:t, att under tiden 1 oktober—31 december 1949 finge till de tjänstemän, som upptogs i en vid statsrådsprotokollet såsom bilaga fogad förteckning, utgå ersättning i form av särskilda prisutjämningsstillägg för nu ifrågavarande kursförluster med de belopp, som jämväl angåvos i nämnda förteckning. Vidare förklarades, att ifrågavarande belopp skulle bestridas av de i respektive avlöningsstater upptagna delposterna till prisutjämningsstillägg. Verkställda beräkningar ha givit vid handen, att för täckande av kostnaderna för dessa särskilda prisutjämningsstillägg komma att för innevarande budgetår utöver redan anvisade medel erfordras i runt tal 900 000 kronor.

Under den gångna delen av innevarande budgetår har därjämte, framhåller departementschefen, på grund av en inom några länder inträffad prisstegring blivit nödvändigt att i form av prisutjämningsstillägg bereda därvarande tjänstemän ersättning för deras ökade utgifter. Frågan har underställts nämnda sakkunniga (utrikesförvaltningens lönenämnd). Enligt

därvid gjorda beräkningar erfordras för ändamålet ett belopp av i runt tal 200 000 kronor.

Riksdagens medgivande att överskrida posten med ovannämnda belopp å (900 000 + 200 000 =) 1 100 000 kronor har ansetts böra inhämtas.

Utskottet. Av departementschefen anmält ökat medelsbehov är föranlett av dels inträffad prisstegring i vissa länder dels ock kursförluster, som uppkommit genom nedskrivningen av den svenska valutans värde. De av departementschefen angivna principerna för beräkningen av kursförlustersättningen synas kunna godtagas.

Då beräkningen ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva att den i avlöningsstaten för diplomatisk och konsulär personal m. m. upptagna delposten till prisutjämningsstillägg må för budgetåret 1949/50 överskridas med högst 1 100 000 kronor.

3:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer.** Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 3 och 4, s. 4), för vilka åberopats samma skäl som anförts under punkt 2, hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva,

a) att den i avlöningsstaten för attachéer upptagna delposten till prisutjämningsstillägg må för budgetåret 1949/50 överskridas med högst 175 000 kronor;

b) att den i avlöningsstaten för pressattachéer upptagna delposten till prisutjämningsstillägg må för budgetåret 1949/50 överskridas med högst 20 000 kronor.

4:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden.** Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 5 och 6, s. 4 och 5), för vilka åberopats i huvudsak samma skäl som anförts under punkt 2, hemställer utskottet,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden* ett reservationsanslag av 800 000 kronor;

b) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte* ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

5:o) **Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, s. 5) att till ifrågavarande ändamål å till-

läggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 210 000 kronor.

Den svenska kronans devalvering har medfört behov av ytterligare 32 000 kronor under detta anslag. Upprättandet av en beskickning i Montevideo samt en av arbetsförhållandena påkallad utvidgning av generalkonsulatets i Chicago kanslilokaler föranleda merkostnader å ytterligare 8 000 kronor. Sammanlagt skulle alltså erfordras 40 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Kontorskostnadsersättningar åt löna- de tjänstemän* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

6:o) *Europarådet*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, s. 5 och 6) att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

Anslaget till särskilda förhandlingar med främmande makter har för innevarande budgetår belastats med 134 247 kronor för gäldande av Sveriges bidrag till Europarådet för år 1949.

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag (III ht s. 10) har Kungl. Maj:t — under framhållande av att definitiva beräkningar för år 1950 då ännu ej föreläge — hemställt, att riksdagen måtte till Europarådet för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor. Riksdagen har numera beviljat nämnda anslag.

Rådets budget för år 1950 har nyligen fastställts till 585 445 000 franska francs, varav omkring 564 000 000 francs beräknas skola täckas genom bidrag från medlemsstaterna under förutsättning, att 1949 års budget icke kommer att förete underskott. Sveriges bidrag skall utgå med 3,5 % i stället för tidigare 4 % och kan sålunda beräknas komma att belöpa sig till omkring 19 750 000 francs eller omkring 294 000 kronor. Sistnämnda belopp har avrundats till 300 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen under förevarande punkt och tillstyrker alltså det äskade tilläggsanslaget.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Europarådet* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

7:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, s. 6 och 7) att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet har för sin verksamhet under budgetåret 1949/50 från det för upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige beviljade anslaget erhållit ett statsbidrag av 400 000 kronor.

Med hänsyn till den svenska kronans devalvering hemställs om ett ytterligare anslag för ändamålet av 20 000 kronor. Merkostnaderna hänföra sig i främsta rummet till lektoratsverksamheten i Amerikas Förenta Stater, Frankrike och Italien.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

8:o) **Extra utgifter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10 s. 7 och 8) att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 19 000 kronor.

Den 30 maj 1941 medgav Kungl. Maj:t, att för staten tillhöriga inventarier å beskickningen i London, nationalmusei därstädes deponerade konstföremål samt viss av de vid beskickningen och generalkonsulatet i London anställda tjänstemännens därstädes befintliga lösegendom finge för en kostnad av sammanlagt högst 6 000 kronor för år tagas i brittisk lagstiftning föreskriven obligatorisk försäkring mot krigsskada; kostnaden för försäkringen skulle bestridas av tredje huvudtitelns anslag till extra utgifter.

Enligt numera inkommen slutlig redovisning uppgå dessa försäkringsavgifter för tiden den 1 juli 1941—den 30 juni 1945 till sammanlagt i runt tal 19 000 kronor. Förevarande anslag, som för innevarande budgetår är uppfört med 30 000 kronor, anses icke lämna tillgång till täckande av denna utgift.

Utskottet. Då ifrågavarande försäkringsavgifter varit av obligatorisk natur och icke något synes vara att erinra mot den verkställda redovisningen av dessa utgifter, tillstyrker utskottet, att medel i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisas för ändamålet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Extra utgifter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 19 000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Statens allmänna fastighetsfond.

9:o) Uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, s. 8—10) att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 170 000 kronor,

För ifrågavarande ändamål har hittills anvisats sammanlagt 900 000 kronor.

Till stöd för den nu äskade ytterligare medelsanvisningen framhålles, att utvecklingen på byggnadsmarknaden i Australien sedan sommaren 1948 fortgått i ständigt fördyrande riktning, att de ökade byggnadskostnaderna medfört, att all privat byggnadsverksamhet praktiskt taget avstannat, att rådande knapphet på byggnadsmateriel av skilda slag haft till följd, att en stor del av den för beskickningshuset erforderliga materielen måste anskaffas i Sverige, vilket förorsakat en ökning av byggnadskostnaderna, att en nära två månader lång kolstrejk i Australien under sommaren 1948 förorsakat svårigheter för tegeltillverkningen i landet, vilket i sin tur medfört högre kostnader för viss annan för bygget avsedd materiel, samt att kostnaderna för arbetarnas uppehälle i Canberra subsidierats av australiska staten och att svenska staten måste räkna med att ersätta utbetalade subsidiebelopp.

Härjämte har framhållits, att byggnadskostnaderna i Australien sedan år 1938 visat en genomsnittlig ökning för mindre bostadshus med i runt tal 300 %, varav nära 75 % beräknas falla på åren 1948—1950.

Utskottet får erinra, att 1947 års riksdag för uppförande av ifrågavarande beskickningsfastighet anvisat ett anslag av 650 000 kronor samt att 1948 års riksdag för samma ändamål anvisat 250 000 kronor. Med hänsyn till föreliggande särskilda omständigheter finner sig utskottet böra tillstyrka den nu ytterligare äskade medelsanvisningen, mot vilken byggnadsstyrelsen ej haft något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 170 000 kronor.

10:o) Iståndsättande av vissa beskickningsfastigheter. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, s. 10) att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 30 000 kronor.

1949 års riksdag anvisade ett tilläggsanslag av 300 000 kronor för reparations- och iståndsättningsarbeten å statens fastigheter i vissa städer utom-

lands, däribland Bryssel och Minneapolis. Av olika skäl ha dessa arbeten, i vad avser fastigheterna i nämnda båda städer, hittills kunnat endast delvis utföras. Därigenom har för återstående arbeten å sistnämnda två fastigheter till följd av den svenska kronans devalvering uppkommit en kostnadsökning, vilken uppgår till i runt tal 30 000 kronor.

Utskottet har icke något att erinra mot den äskade medelsanvisningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Iståndsättande av vissa beskikningsfastigheter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 30 000 kronor.

Stockholm den 21 april 1950.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Rickard Lindström, Gränebo, fröken Andersson, herrar Berling, Leander, Gillström, von Heland, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson och Alfred Nilsson; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Andersson i Malmö, Lindholm, Ståhl, Staxäng, Bergstrand, Åkerström, Kollberg, Persson i Vinberg, Onsjö, Birke och Johansson i Mysinge.
